

Torsby tätort 2050

Fördjupad översiktsplan för Torsby tätort Kapitel 5. Genomförande

Planskede: Antagande

Beslutsparagraf: 2026-xx-xx

Innehållsförteckning

kapitel 5. Genomförande

Uppföljning.....	4
Genomförande och vidare prövning.....	4
Om en åtgärd bedöms förenlig med översiktsplanen.....	5
Om en åtgärd inte bedöms förenlig med översiktsplanen.....	5
Planens rättsverkan och påverkan på enskilda.....	6
Prioriteringsordning.....	6

5. Genomförande

Översiktsplanering är inte en process som slutar när en ny översiktsplan är antagen. En kontinuerlig översiktsplanering är viktig för att säkerställa att utvecklingen anpassas efter rådande planeringsförutsättningar, så som demografiska trender och klimatförändringar. Planen behöver även avspegla rådande politisk vilja och gällande nationella mål och föreskrifter.

I detta kapitel beskrivs det fortsatta arbetet med genomförandet och uppföljningen av planen.

Uppföljning

Enligt plan- och bygglagen (2010:900) ska alla kommuner varje mandatperiod, senast 24 månader efter ett ordinarie val till kommunfullmäktige, anta en planeringsstrategi. Inom ramen för planeringsstrategin ska kommunen utreda om översiktsplanen fortsatt är aktuell, samt beskriva kommunens eventuella behov av revideringar och fortsatta arbetet med översiktsplaneringen.

Om en planeringsstrategi inte antas inom lagstadgad tid kommer översiktsplanen automatiskt anses som inaktuell, vilket bland annat innebär att det blir svårare och mer tidskrävande att arbeta med nya detaljplaner och bygglov.

Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljningen av aktuell plan. Uppföljningen ska ske inom ramen för planeringsstrategin och i nära dialog med miljö- och byggkontoret, tekniska avdelningen och näringslivsavdelningen.

Genomförande och vidare prövning

Översiktsplanen pekar ut kommunens viljeriktning för den framtida mark- och vattenanvändningen men förutsätter ofta en fortsatt prövning för genomförande. Detta kan exempelvis göras genom detaljplan, förhandsbesked eller bygglovsprövning. I flera fall kan även andra former av tillstånd och dispenser krävas, så som strandskyddsdispens eller tillstånd för vattenverksamhet.

Planens genomförande kräver efterföljande prioriteringar och investeringsbeslut. Av denna anledning bör fördjupningen beaktas vid kommunens årliga budgetarbete och vid prioritering av olika insatser.

Planförslaget är även viktigt att beakta vid ordinarie underhålls- och renoveringsarbete för att undersöka förutsättningar för samordningsvinster, möjlighet att till exempel göra åtgärder som gör samhället mer motståndskraftigt mot klimatförändringar och/eller dimensionera infrastruktur med mera även med framtida projekt i åtanke.

Kommunen har inte en skyldighet att genomföra allt det som står i översiktsplanen, utan mycket styrs av förutsättningar och behov som i sin tur påverkas av aspekter som kommunen i vissa fall inte har rådighet över så som nationell politik, omvärldsläge med mera.

Om en åtgärd bedöms förenlig med översiktsplanen

Om en åtgärd, till exempel ansökan om bygglov för bostad bedöms förenlig med översiktsplanen. Det vill säga om marken pekats ut som bostadsändamål i markanvändningskartan och stämmer med de ställningstaganden som görs, till exempel gällande förhållande mellan bostäder och naturmark brukar normalt ansökan beviljas. Antingen direkt via beslut om bygglov eller genom detaljplanläggning med standardförfarande. Om åtgärden av någon anledning, trots stöd i översiktsplanen, inte bedöms lämplig måste det tydligt motiveras varför kommunen nu gör en annan bedömning än vad som gjordes när översiktsplanen antogs.

Om en åtgärd inte bedöms förenlig med översiktsplanen

En åtgärd som strider mot översiktsplanen, till exempel att utveckla verksamhetsmark inom område som pekats ut för naturmark, är inte per automatik omöjlig att få till. Däremot måste det tydligt motiveras varför kommunen gör en annan bedömning än när översiktsplanen antogs. Behöver åtgärden föregås av en detaljplan så måste den dessutom tas fram med så kallat utökad förfarande. Vid utökad förfarande finns ett ökat krav på samråd med berörda och hur planen kungörs. Dessutom kan beslut om antagande inte delegeras vid planer som tas fram med utökad förfarande, utan detaljplanen måste antas av kommunfullmäktige.

Bild 2. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men vägledande. För att genomföra det som föreslås krävs ofta planer med rättsverkan, till exempel detaljplaner och efterkommande lov / tillstånd så som bygglov, strandskyddsdispens med mera.

Planens rättsverkan och påverkan på enskilda

Flera av de utpekade utvecklingsområdena, bland annat verksamhetsområden mellan E45 och flygplatsen (Bergeby), bostadsområdet i Västana samt föreslagna gång- och cykelvägar berör mark som är i privat ägo och används för andra ändamål, till exempel jordbruk. Översiktsplanen i sig innebär inte att pågående markanvändning måste upphöra. Exempelvis kan komplement till redan befintliga bostäder eller verksamheter tillåtas. Däremot innehåller planen i vissa fall ställningstaganden om att nybyggnationer endast bör tillåtas restriktivt eller inte alls, med hänsyn bland annat markens lämplighet eller möjlighet att på sikt använda marken till andra ändamål. I de fall dessa ställningstagande görs framgår det tydligt under respektive område i bilaga 4, Markanvändning i tabellformat.

Expropriering, det vill säga tvångsförvärv av fastighet, kan inte enbart ske med stöd av aktuell plan då översiktsplaner saknar rättsverkan och inte är juridiskt bindande. Det kräver efterkommande processer i form av till exempel detaljplan eller vägplan. Expropriering är en sista utväg som endast används i sällsynta fall då frivilliga överenskommelser inte går att nå och marken behövs för att tillgodose allmänna behov. Det kan till exempel användas för att få till järnväg, eller väg, näringslivsverksamhet av stor betydelse eller ändamål av särskild betydelse för totalförsvaret.

Prioriteringsordning

Det är inte ovanligt att översiktsplaner innehåller utbyggnadsplaner där det framgår när i tid olika delar av planen avses genomföras och vilka som ansvarar för vad. Att uppskatta och ta fram detaljerade tidplaner tar ofta mycket tid och resurser i anspråk, samtidigt som globala trender, samhällsförändringar, nya exploitörer och aktörer på marknaden eller ändrad politisk viljeriktning snabbt kan göra planerna inaktuella. Torsby kommun har därför valt att inte ta fram någon utbyggnads- eller genomförandeplan, utan en prioriteringslista. Listan ska ses över i samband med uppföljningen av översiktsplanen.

1. Slutförandet av redan pågående projekt och detaljplaner ska prioriteras framför att ta ny mark i anspråk.
2. Det råder hög efterfrågan på verksamhetsmark längs E45 varpå detaljplaner för ändamålet ska prioriteras högt.
3. Det råder brist på centrumnära bostäder och det finns få bostadsrätter varpå detaljplaner och projekt som möjliggör denna typ av bostäder ska prioriteras.